

”Bagefter fortrød han”

Prædiken 20. søndag e. trinitatis, 21. oktober 2012 i Gratiakirken. LGJ.
Salmer: 225, Bibelkor Mika 7,18-19, 542v3-5, 286, 596

Matthæus 21,28-44: ”Men hvad mener I? En mand havde to sønner. Han gik hen til den første og sagde: Min søn, gå ud og arbejd i vingården i dag. Men han svarede: Nej, jeg vil ikke! Bagefter fortrød han og gik derud. Så gik han til den anden søn og sagde det samme til ham. Han svarede: Ja, herre! men gik ikke derud. Hvem af de to gjorde deres fars vilje?” De svarede: ”Den første.” Jesus sagde til dem: ”Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. Og skønt I så det, angrede I heller ikke bagefter og troede ham. ...

Det er svært at fortryde. Og samtidig er det jo en ufattelig gave, at vi kan blive tilgivet og frelst, blot vi fortryder. Det handler det om i dag, når Jesus fortæller to lignelser og spørger, hvad vi mener.

Den første lignelse handler om en mand, som havde 2 sønner. Han gik hen til den første og sagde: Min søn, gå ud og arbejd i vingården i dag. Det samme sagde han til sin anden søn. Den ene sagde ja, den anden nej. - Den anden lignelse handler om en **vingårdsejer, der plantede en vingård** og forpantede den til vinbønder. Da høsten kom sendte han sine folk til vinbønderne for at få sin høst. - Begge lignelser handler om, at Guds folk skal tjene Gud. Det er meningen med menneskelivet. Gud lader os leve og bære rige frugter til hans ære og til gavn for andre mennesker.

Derfor skal vi ikke gøre det, vi selv har lyst til og beholde frugten for os selv. Vi skal i stedet høste til ham. Og han sørger for os. Han sørger også for os gennem vore nærmeste, nemlig når de ikke lever for sig selv, men for os. Derfor er det dybt alvorligt, når vi lever for at få mest muligt ud af livet til os selv. Det er skæbnesvangert, når vi anser helbred, ejendom og vores liv som noget, ingen andre skal blande sig i. Heller ikke Gud. Og heller ikke vor næste. Vi bestemmer selv.

Men sådan ønsker vi jo ikke at være. Vi sætter jo ikke spørgsmålstegn ved, at Gud er vores far, og om han har lov til at kalde os til at arbejde for ham. Her er det, at den første lignelse kommer noget på tværs og spørger os: I siger ”JA” til alt det, Gud siger, I skal. Men er I da ligesom den ene af brødrene? - ”Ja, jeg tror på Guds fader den almægtige, min skaber” og - ”Ja, jeg tror på Jesus Kristus, min Herre.” Og ”Ja, jeg tror på Helligånden, på fællesskabet i kirken, på tilgivelsen, på det evige liv.” Jeg sætter ikke spørgsmålstegn ved noget af det. Jeg er jo kristen. Det er min tro. Men når det kommer til, hvad jeg gør, spørger jeg nu mest mig selv.

Den ene bror sagde JA til sin far, for det gør man jo nu engang. Men bagefter følte han, at det var bedre for ham ikke at slide og slæbe i sin fars vingård. Derfor gik han ikke derhen. **Den anden bror følte fra starten, at det var bedst for ham at sige NEJ.** Han ville hellere bruge livet til noget andet end at slide i det for sin far. Han var åbenlys ulydig. Men ærlig.

Med lignelsen vil Jesus vende vores billede af Gud og kristendom tilbage til den oprindelige version. Kristendommen er ikke til, for at **vi** skal velsignes af Gud til at gøre, hvad **vi har lyst** til i dag og i morgen. Gud taler derimod til os **med autoritet og myndighed**. De 10 bud står fast! Og Gud taler om konsekvenserne, hvis vi er ulydige. Det handler den anden lignelse jo særligt om, der, hvor vinbønderne ikke ville aflevere frugten, men i stedet slog arvingen ihjel: ”Når nu vingårdens ejer kommer, hvad vil han så gøre med de vinbønder?” De svarede ham: ”Et ondt endeligt vil han

give de onde og overlade vingården til andre vinbønder, som vil give ham høsten, når tiden er inde."

Og lad os et øjeblik blive ved den lignelse om vinbønderne:

- Det er imod al fornuft, når de slår vingårdsejerens søn ihjel for at få arven. ... Hvad tænker de dog på?
- Sådan er det også imod al fornuft, når vi, som er skabt af Gud, selv vil sætte dagsorden for vores liv og vil leve til vor egen ære, til vort eget gavn, sørge for os selv, og ikke vil adlyde Guds klare vilje om at give vores liv til hinanden og andre, og på den måde ikke vil af med frugterne.
- Det var imod al fornuft og rimelighed, når ypperstepræsterne og de ældste besluttede at korsfæste Jesus, fordi han havde sagt dem sandheden? Hvad tænkte de, at de ville få ud af det?
- Og det er imod al fornuft og rimelighed, når vi ikke vil lytte til Guds ord, når det stiller krav og kalder os til tjeneste og offer. Det er urimeligt, når vi lukker ørerne for Evangeliets kald til os, og samtidig siger trosbekendelsen i kor og siger "JA jeg vil". Da ligner vi Jesu tilhørere i evangeliet, som tænkte om sig selv: Ja, selvfølgelig vil vi gøre Guds vilje. Men de gjorde det ikke.

Dette er meningen med lignelsen om en mand og hans to sønner: *Manden sagde: "Min søn ... "Forholdet mellem Gud og os er et fader-søn-forhold. Vi er hans skabninger. Og vi blev reddet fra døden og håbløsheden og skylden ... "Min søn!"*, siger han til os. Hvor er det godt! Og nu siger han ... *"Gå ud og arbejd i vingården i dag!"* Det er mig, du skal tjene. Når solen brænder, og du sveder, da arbejd, fordi jeg har sagt, at du skal. Den søn, som afviser blankt og siger nej, fortryder senere og går derhen bagefter. Jesus forklarer, hvor han vil hen: *"Sandelig siger jeg jer: Toldere og skøger skal gå ind i Guds rige før jer. For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. - Toldere og skøger levede det dårlige liv. De var ikke i Guds vingård. Men de troede Johannes, når han prædikede for dem. Ude ved Jordan bekendte de deres synder og blev døbt! Det er vejen til retfærdighed. De fortrød. Der fik de retfærdigheden på stedet. Lige der. Retfærdiggørelsen.*

Retfærdigheden, som vi behøver, er ikke noget, vi udvikler over nogle år, så vi efterhånden bliver tilstrækkeligt gode til at være Guds børn. Det er en gave, som Gud giver på et øjeblik: Gennem ORDET og gennem DÅBENS BAD. Dine synder forlades dig! Hør Guds egen begrundelse i Bibelen:

- Apostelen Paulus forklarer det i Romerbrevet 4,3-5: *For hvad siger Skriften? »Abraham troede Gud, og det blev regnet ham til retfærdighed.« Den, der arbejder, får ikke løn som en nådesbevisning, men efter fortjeneste. Den derimod, der ikke arbejder, men tror på ham, som gør den ugudelige retfærdig, ham regnes hans tro til retfærdighed.*
- Og i Titusbrevet 3,3-5: *Vi var jo også selv engang uforstandige, ulydige og på afveje, vi lå under for alle mulige tilbøjeligheder og lyster; vi levede i ondskab og misundelse, vi var forhadte og hadede hinanden. Men da Guds, vor frelsers, godhed og kærlighed til mennesker blev åbenbaret, frelste han os, ikke fordi vi havde gjort retfærdige gerninger, men fordi han er barmhjertig; det gjorde han ved det bad, der genføder og fornyer ved Helligånden.*
- Og sådan også i epistel-læsningen fra Rom 11: *For ligesom I engang var ulydige mod Gud, men nu har fundet barmhjertighed som følge af deres ulydighed, sådan er de nu også blevet ulydige som følge af den barmhjertighed, som er vist jer, for at også de kan finde barmhjertighed. For Gud har indesluttet alle i ulydighed for at vise alle barmhjertighed.*

Det var sådan toldere og skøger blev retfærdige gennem Johannes prædiken og Johannes dåb. Retfærdige af nåde. Johannes lærte dem vejen til retfærdighed, og de troede ham ... De fortrød!

Det er vanskeligt at have gjort noget, man er nødt til at fortryde. For da er der jo tale om noget alvorligt. Ellers er det jo ligegyldigt, så vi bare nøjes med at glemme det. Men fortryde! Bittert fortryde. Det er svært. - Vi tænker nok hver især på noget, som vi har gjort eller undladt at gøre, og som har fået følger. Det kan ikke gøres om. Nu ligger det sådan. Det er sådan, det er for en prostitueret, der har solgt sig selv i flere år. Det er sådan det er for en tolder, der har solgt sig til ensomhed i ønsket om at udnytte andre. Toldere og skøger ... Er der nogen vej tilbage for dem? Kan man få en familie, når man har været prostitueret? Kan man få venner, når man har udnyttet de fleste af dem, der kender en? - Her er noget at fortryde.

Ligesom toldere og skøger måtte fortryde, kan der være gode grunde til, at vi fortryder: - I vort familieliv: Hvad gav du dine kære? Hvordan holdt I andagt? Tog du frugten selv. Du svigtede måske særligt på ét punkt, som kun du ved om. Og du fortryder! - **Eller i ægteskabet:** du havde lovet at elske og ære. I gode dage lykkedes det helt godt, det var jo ikke spor vanskeligt. Men i onde dage, under sygdom, med årlig økonomi, med nedture, problemer i familien, da var det svært. Og der gik noget i stykker. Du har meget at fortryde. - **Eller i din ungdom:** Da der ikke længere lå nogen bånd på dig fra dine forældre, levede du måske uden Gud – en tid måske? Du havde andre unges støtte og accept. De beundrede dig, at du turde. Nu fortryder du bittert. Men hvad hjælper det? - **Og i forholdet til andre kristne i din menighed,** som stolede på dig: Du svigtede dem en tid. Men her fem år efter fortryder du. Kan du vende tilbage? - **Og i forholdet til Gud:** Han blev en tanke i din underbevidsthed, men også kun det. Han var til for dig, men du var ikke til for ham. Du brugte livet på dig selv i tankeløshed og ulydighed. Og nu ville du gerne finde ham igen? Der nok at fortryde. Men nytter det at fortryde?

Jesus siger: ”JA!” Den bror, som havde sagt ja, men ikke gik ud i vingården, kunne også have fortrudt. Jesus siger jo udtrykkeligt til sine tilhørere: *For Johannes kom til jer og lærte jer vejen til retfærdighed, og I troede ham ikke, men toldere og skøger troede ham. Og skønt I så det, angrede I heller ikke bagefter og troede ham.* - Fortryde og angre er det samme. Det handler om at fortryde og at tro. Om at fortryde og bruge den tillid, Gud giver dig med sine løfter. Det er kristendommens grund. Det bygger på Jesus, på, hvad han har gjort for os.

Egentlig findes kun én slags kristne: dem, som må fortryde, og gør det – og takker Jesus Kristus, at han tilgiver dem det hele, så de kan leve hos ham i Guds vingård. Amen.

